

lesarabrøv

Eitt ævintýr

Einaferð, á einum vanligum hospitali í einum vanligum landi, varð ein drongur borin í heim.

Hann vaks upp og byrjaði, sum øll onnur vanlig børn, at ganga í skúla og fór so at arbeiða. Hann vildi ongantíð vera ein vanligur borgari í hesum vanligu landi, so hann fekk sær so «fina» útbúgving, hann kundi hugsa sær. Hann gjørdist grannskoðari.

Hann stovnaði eitt grannskoðaravirki saman við einum øðrum grannskoðara, ið, eins og hann sjálvur, vildi vera okkurt meira enn ein vanligur borgari í hesum vanligu landi. Men tá ið teir høvdu arbeitt saman í sátt og semju í nokur ár, vildu hesir løgna stavnar ikki meira. Teir finga sær nú hvør sitt grannskoðaravirki og hava tað enn.

Men so fekk vinur okkara, vit kalla hann Jógvan Suna við Stein, hug at fara upp í politikk, tí hann vildi ikki vera ein vanligur borgari í hesum vanligu landi. Hann gekk við dreyminum um at gerast forseti í hesum vanligu landi, men tað gingu tiggju ár og onki hjálpti. Altíð kom onkur annar í vegin.

Meðan hesi tiggju árin vóru farin hevði hann gjørt útrokningar fyri aðrar menn, ið heldur ikki vildu vera vanligir borgarar, men okkurt finari — reiðarar. Nú teirra skip vóru farin í vinnu, visti tað seg, at tey als ikki kundu bera seg figgarliga, og at útrokningarnar hjá Jógvani vóru heilt av lagi skeivar.

Hetta hendi meðan ein av argastu mótstöðumönnum Jógvans var forseti.

Men við næsta val var tað so heppið, at Jógvan varð valdur til forseta og nú kundi hann, við skattgjalddaranna peningi, hjálpa hesum skipum, so hann slapp frá at noyðast at viðganga, at hansara leiðbeining og útrokningar vóru so rav-ruskandi skeivar.

Men skattgjalddarans peningur var «oyamerktur» til ávisar útreiðslur, so her var ikki nógv at taka av. Einasta loysnin, hann — við sinum grunnskygni — kundi finna, var at krevja meiri skatt og meiri toll frá teimum, ið ikki ynsktu at gerast meira enn vanligir borgarar, sjálvt um tey onga sum helst skuld høvdu av hasum vanlukku iløgum.

Fyri at henda bytta fjøld ikki skuldi «lava ov nógv vrvøl», segði hann,

at hon skuldi fáa ein part av peninginum aftur um fyra ár — tá ein annar forseti var valdur. Restina skuldi skattgjalddarin fáa tá deyðin var komin um gátt.

Hesin peningur varð so innkravdur og latin teimum, ið høvdu ivaleyst frammanundan. Men tað tók arbeidshugin frá vanligu fólkinum og skattainntøkan gjørdist nógv minni enn væntað. Og skipini kláraðu seg ikki frøgari hóast hetta. Tey kravdu bara meira. Eitt verri skil. Ein heilt misneydnaður «politikkur». Ein ónyttiligur forseti. Ein forseti, sum tviheilt um stóðu sína og ikki vildi viðganga mistakið, hann hevði gjørt.

Jógvan Suni við Stein vildi ikki fara frá, og hevur val ikki verið, ja — so situr hann enn sum forseti í øllum goðum.

Mansulin

Hugleiðingar um kjakið um Føroya Barnaheim

Orsøkin til, at eg vil gera nakrar viðmerkingar um orðadráttin um Føroya Barnaheim er: — Sosialstýrið segði á heysti 1978 fyri 11 pedagognæmingum, ið skuldu í 13 vikur praktikk í Føroyum, at Føroya Barnaheim var ikki góðkent praktikkstað. Sum tað einasta í Føroyum. Grundgevingin frá Sosialstýrinum var, at her var einki at læra.

Men hvi kannaðu teir politisk myndugleikarnir ikki, hvi einki var at læra.

Fyrst Sosialstýrið og

eftir yvirtøkuna, Føroya Landsstýri. Hvar eru teir ábyrgdarhavandi myndugleikarnir?

Eitt væl kent fyrbrigdi í Føroyum er, at ávisir almennir stovnar verða nærmast arvaðir av næsta ættarliði. Ella at familjan infiltrerar stovnin. Hetta er drepanið fyri alla menning, nýhugsan og diskussion. Hetta má verða áðanupp upp til fleiri ferðir.

At tey fólk, sum eru uppvaksin á Føroya Barnaheimi eru góð við

síni heimtøkuna, og vitja aftur, er nátturligt. Men tað merkir ikki, at alt skal standa í stað.

Uttan at hava nakað inngangandi innlit í arbeidsgongdina og tað pedagogiska arbeiðið á Føroya Barnaheimi, vil eg tó gera nakrar generellar viðmerkingar til tann orðadrátt, sum er farin fram síðstu tíðina.

Stovnurin átti at greitt síni arbeidsviðurskipti, málsetning og tað pedagogiska arbeiðið innan fyri sínar egnu karmar.

Ein hevur hug at hugsa, at okkurt er púra galið, síðani arbeidssólk eru noyðd at fara út í fjølmíðlarnar at fáa luft.

Orðadrátturin á núverandi grundarlagi er ósemiligur. Spurningurin er ikki um starvsfólkini mæta ov seint ella hvør ger hvat. Men hvussu trivast børnini. Hvussu arbeiðir starvsfólkini við at fremja teirra menning. Hvussu arbeiðir starvsfólkini við at gera gerandisdagin hjá

børnunum heimligan og tryggan sum gjørligt. Ella verður orkan nýtt til nakað heilt annað? T.d. arbeidsviðurskipti — ónøgd.

Í Føroyum er eittans barnaheim. Tað er tí sera umráðandi, at stovnurin røkir sínar skyldur bæði væl og virðiliga. Fylgir við tíðini. Hevur væl útbúgvandi starvsfólk, soleiðis at hesi børn, sum hava serstakan tørv fyri einum tryggum heimi, og menningandi umhvørvi, fáa sín

tørv uppfylltan, bæði líkamliga og sálarliga.

Hetta kjakið er ósemiligt, og áttu tí teir avvarðandi myndugleikarnir at gripið inn. Setið eina kanning í verk. So álvars-ligar skuldsetingar, sum hava verið frammi, kunnu ikki standa ósvaraðar. Bæði fyri foreldur, avvarðandi, starvsfólk og leiðslu.

vinarliga

Súsanna Holm

Vil bert gera væl

Eg varð ógvuliga hørn um tað lesarabrøv, sum Marjun Nielsen skrivaði um meg í seinasta Sosiali. Ikki atli eg mær at

leggja meg út í nakað størri kjak um Barnaheimið og líka lítið at gera Marjuni illt. Bert skal eg siga, at eg havi arbeitt

saman við Marjuni og ynski henni illt væl. Somuleiðis teimum, sum fyrr hava verið á Barnaheiminum, eins og teimum, sum nú eru har.

heilsan

Verna Parker Øre.

Lækking í lønarlagnum fer serliga at raka láginnntøkur

Kannið heldur møguleikan at fáa skatt frá teimum, sum hava grignid uppá friðjól við hjálp frá statsviðurkendum grannskoðarum, skrivur Sverre Midjord

Nú var lögmaður aftur frammi við tí, hann sigur er ætlanin hjá verandi samgongu. Hesaferð er tað ætlan teirra at lækka skattin og lønarlagið við 20%.

Hugskotið er bara gott, men meira enn eitt hugskot blivur tað ikki, tí samgongan hevur als ikki hugsað um avleiðingarnar um hetta her og nú verður gjøgnumført.

Ikki so at skilja, at eg eri fyri at skatturin verður reguleraður, men tað kann gerast uppá heilt aðrar mátar.

At lækka lønirnar tykist sum tað veruliga er eitt av høvuðsmálunum hjá samgonguni, fyrst at taka inn við harðari hønd ta sokallaðu tvungnu uppsparingina, har upphæddin varð lækkað frá 200 túsund til 110 túsund, bert við tí eina siktinum, at raka láginnntøkur.

Ein lækking í lønarlagnum við eini fylgjandi lækking í skattinum kemur eisini at raka láginnntøkuna, tí sjálvandi hevið tað verið gott, at skatturin bleiv lækkaður, men hvussu við lánigjöldunum, sum løntakararnir hevur í samband við húsa-bygging, landsstýrið fær

frammanundan ikki røkkur saman.

Tær kommunur, sum eru knýttar at vinnuligum tiltøkum, sum tær mugu stuðla við viðhaldum og beinleiðis studningum.

Har kemur tað at merkjast, úrslitið verður arbeidssloysi, og harvið eingin skattakróna!

Tað at vinnulivsbundnar kommunur ikki fáa endarnar at rokka saman, tað at tann vanligi lentakarin, sum hevur bygt tilveru sína uppá tað lønarlag, sum vit nú hava, at hesi koma í trupulleikar, tað hevur sjálvandi ikki áhuga verandi samgongu.

Hetta hugskot lógmanns, sum í veruleikanum er ein avskrift av somu tankum hjá borgaraligu stjórnini í Danmark, um hetta veruliga verður fram, so verða avleiðingarnar óhugnaligar. Arbeidssloysi, tvingsis-sølar av húsaognum, og jarðlegging av vinnuligum tiltøkum. Gott hevði tað tó verið, um hetta kundi latið seg gjørt, og tað letur seg gera, men uppá ein annan máta. Um nú lögmaður í staðin fór undir at kanna møguleik-

ikki til bankarnar at lækka rentur og avdráttarkrøv teirra. Teir krevja sitt, uttan mun til hvørjar avleiðingar verða.

Og tá ið flestu húsini eru bygd við tí lønarlag, sum vit í dag hava, so nýtist eingin statsviðurkendur grannskoðari at siga mær, at hesi verða tey, sum aftan á stutta tíð koma at standa á berum. Bankin krevur sitt uttan mun til avleiðingarnar, so úrslitið verður at nógv verða húsavill.

Og hvat við teimum kommunum, sum nú við hesari ætlan landsstýrisins koma at fáa so nógv minni í skatti, heili 20% muna nógv, har tað

